

МОЖЛИВОСТІ ТА ВАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ЯК ФОРМИ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Наголос на самостійну роботу студентів потребує одночасно і встановлення відповідних форм її організації та контролю. Суттєве скорочення аудиторного часу для вивчення програмного матеріалу практично для всіх дисциплін спонукає викладачів все більшу увагу приділяти новим видам контролю поточної роботи студентів.

Добре відомі такі форми контролю знань студентів: усне опитування студентів на практичних заняттях (до 4—6 студентів), швидкий письмовий тестовий контроль усіх студентів групи з наступною перевіркою викладачем після заняття, виконання невеликих самостійних робіт (задач), проведення змістовних контрольних робіт по завершенню модульних періодів і, нарешті, проведення письмових іспитів після закінчення курсу.

Тестовий контроль у вищій школі застосовують давно, але внаслідок певних обставин достатнього поширення він не набув. Це пояснюється, здається, його більшою трудомісткістю, з одного боку, та невирішеністю деяких проблем, що роблять його застосування неефективним — з другого. Проте, прохолодне відношення до тестування багатьох викладачів можна подолати, якщо чітко вказати на існуючі вади та прорахунки при використанні тестових завдань.

З самого початку слід зауважити, що тестовий контроль більш придатний для проведення поточного контролю засвоєння учебного матеріалу, оскільки він охоплює всю групу студентів, при цьому суттєво економить дорогоцінний час аудиторного заняття. Однак, його ефективність залежить від *якості* тестових завдань та *організації проведення тестування*.

1. Об'єктами тестових завдань можуть бути ключові поняття, визнанні особливості чогось, правила та порядок речей, суть процедури або методики, які першочергово розглядаються в якійсь темі. Отже, другорядні речі або несформульовані однозначно поняття не слід включати в тестові завдання.

2. Істотним недоліком тестового завдання може бути наявність декількох відповідей, в яких містяться (хоч і частково) пра-

вильні відповіді. Задум автора, що є тільки одна правильна відповідь з кількох наведених, таким чином, не спрацьовує.

3. Що стосується неправильних відповідей, то й тут не все гаразд. По-перше, не слід наводити абсолютно абсурдні твердження, які можна легко відкинути і тим самим полегшити пошук правильної відповіді навіть не вивчивши відповідний учбовий матеріал. По-друге, неправильна відповідь в цій ситуації має бути вірною, як правило, при іншому запитанні.

4. По аналогії з анкетним опитуванням, деякі автори тестів вводять у склад відповідей окремим рядком «власний варіант відповіді». Важко сперечатися з цього приводу. Але, припустимо, студент, який вирішить дати таку відповідь, не обмежиться одним реченням, і тоді витрати додаткового часу можуть значно перевершити розрахунковий на всі інші тести разом.

5. У записах до тестових запитань місце правильних відповідей повинно увесь час змінюватися без певної закономірності. Більше того, можна допускати повторюваність тих же самих запитань, але порядок пропонуємих відповідей має бути зовсім інший (Для запобігання шифрування відповідей студентами).

6. Для забезпечення індивідуалізації досвіду, повинна бути достатньо велика кількість та різноманітність тестів. Додаткові зручності для викладача дає групування тестів за варіантами, а також визначення витрат часу. Розумний хронометраж часу — теж важливий захід, що створює необхідні умови для якісної перевірки знань.

7. Заслугує на увагу тестове завдання для самоперевірки у складі матеріалу для посібників для самостійного вивчення дисципліни. Однак, тоді логічно давати й відповіді окремо десь в кінці теми чи посібника.

8. Питання організації проведення тестування авторами тестів залишається в більшості випадків без уваги, начебто, тут все ясно і безпроблемно. Але насправді, мають значення такі моменти:

- кількість студентів (а це 20—35 осіб);
- швидкість доведення завдань для опиту;
- достатність варіантів однотипних завдань;
- відведений час для тестування (в межах 10—20 хвилин);
- дотримання певної дисципліни та самостійності виконання;
- періодичність проведення тестування;
- швидкість перевірки та оперативність інформування щодо одержаних студентами оцінок.